

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת אמור

תורת

תכלית מצות ספירת העומר ניצול הזמן

ויקרא פרק כג (טו) וספרתם לכם ממוזרת השבת מיום הביאתכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה:

דברי מהרש"ו שהספירה להנאתו:

והקשה המקובל רבנו חיים ויטל בצ"ל בספרו עץ הדעת טוב פ' ראה הרי כידוע בכל מקום שנאמר לך הכונה להנאתך כמו שכתוב אצל אברהם אבינו לך לך מארצך, לך להנאתך, וכן על זה הדרך, ואם כן יש להבין כאן שכתבה התורה וספרתם לכם הכונה להנאתכם ומה הנאה יש לאדם בספירת העומר, וז"ל שבעה שבועות וכו' יש לעורר מה ענין ספירה זו לחג השבועות משא"כ בשאר העומדים? וכו' וגם אומרו תספר לך נראה שהוא להנאתך אינו כן כי בשלמא בפסח או בסוכות האדם אוכל ושותה ויושב בסוכה ונהנה שם. אמנם ספירת העומר אין בה תועלת אל גוף האדם עצמו אלא הוא מצוה אל הש"י יען הקריבו אליו את העומר ולא יצדק בזה מלת לך עכ"ל?

ומתרץ כי ההנאה בזה שעושה חשבון הנפש על הזמן שחולף ומתקן להבא. וז"ל ובזה תבין מצוה זו של שבעה שבועות וכו' ואח"כ אמר ועשית חג שבועות, כינה החג אל השבועות העוברות, יען כי ספירות השבעה שבועות ההם גרם להם היות יום החמשי' חג של מתן תורה, ויתורץ מה שהקשו המפרשים למה נקרא זה החג על שם השבועות שקדמו שאין בזה ממש ולא נקרא חג מתן התורה שהוא האמת, וכמו שקבעוהו בתפלת המועד, וז"ש שבעה שבועות תספר לך לעצמך לטהר גופך מטומאת הערלה וכו' כי ענין חג השבועות יען כי עד אז היו עבדים משועבדים תחת טומאת מצרים וגילוליה ועתה יצאו לטהרה עכ"ל. ובכדי לבאר דבריו בהרחבה נוסף כדלהלן.

שאלת החינוך על נוסח הספירה:

הנה הדבר ידוע ומפורסם שאלת החינוך מדוע חייבה התורה לספור את העבר ולא לספור את העתיד, והיינו נוסח הספירה היום כך וכך לעומר הכונה כמה ימים עברו, וקשה מדוע שלא נספור כמה ימים נותרו לחג השבועות?

יסוד עבודת השם אל תאמר כשאפנה אשנה:

אחד התירוצים בהיות וטבע האדם לחיות בדחיינות כל הזמן אוהב לדחות דברים בגלל ההרגשה כי עדיין נותר זמן וממילא הדבר לא בוער לתקן כיון שאפשר אחר כך, כאשר אפשר לראות ההבדל בין מנהל מצליח למנהל נכשל, מנהל מצליח הוא הנמרץ והחרוץ שתיכף מטפל במה שיש לו ותמיד עובד עם שולחן נקי ממשימות כי הכל תיכף מתבצע בלי לדחות והוא סוד ההצלחה. לעומתו מנהל נכשל תמיד תראה שכל השולחן מלא מכתבים ומשימות שצריך לבצע והשולחן נערם עד בלי מקום מפני שהוא מתעצל ואוהב לדחות דברים ועושה רק מה שמוכרח וכל עוד שיש לו זמן דוחה הביצוע של הדברים וכלן אינו מצליח בעבודתו, בדומה לכך בעבודת השם עצת חז"ל כמאמר שמאי באבות אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה, והכלל הוא מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה כי מי יודע מה יהיה אחר זמן וההולך בעצת חז"ל מצליח. אולם עצת היצר הרע לתת לאדם הרגשה שאפשר לעשות אחר כך ועי"ז האדם דוחה מתוך אשליה שאחר כך יהיה יותר קל ועל ידי זה האדם דוחה ודוחה עד שלבסוף מפסיד הכל. ובפרט בלימוד תורה שטבע האדם לחיות באשליה שיש לו עוד שנים רבות אשר בהן יוכל להשקיע בלימוד התורה ודוחה הדבר על ידי תירוצים שונים המטרידים אותו מעסק התורה. ודרכו של אדם לומר כעת הוא עובד וקשה לו, אולם כשיגיע לפנסיה יוכל להתפנות לעסק התורה, אך דא עקא מי אמר שיזכה לכך, וגם אם יזכה הרי כידוע שבדרך כלל הולכים כל יום לקופת חולים לרופא וכבר קובעים מפגש בין הידידים הזקנים, כמו שמסופר על קבוצה שקבוע נפגשים בקופת חולים, והנה פעם אחת אחד מהם נעדר צלצלו אליו מדוע נעדר, השיב כי הפעם הוא חולה באמת ושוב, והיינו כל מה שהולכים לרופא בכל יום הוא כבילוי וכך עוברים הימים בלי ניצולם ללמוד.

מצות הספירה הכנה לקבלת התורה:

ובהיות ועיקר מצוות ספירת העומר תכליתה להכין את האדם לקבלת התורה, כיון שכל הספירה מפסח ועד עצרת להיות נכון ליום הגדול המיוחל חג מתן תורה, אי לזאת תוקנה נוסח מצוות ספירת העומר לספור את הימים שעברו ולא את הימים שנותרו, כיון שאם היה האדם סופר את הנותר היה מנחם עצמו שעדיין יש זמן לתקן וכך היה נמשך עד סוף ימי הספירה, לעומת נוסח הספירה לספור את הימים שעברו מעורר את האדם

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

לחשבון נפש כבר עברו כך וכך ימים מה עשה ופעל ותיקן בימים אלו ואם לא עשה לפחות מכאן ולהבא ישתדל לעשות ולתקן מה שאפשר. נמצא לפי זה שמצות ספירת העומר נועדה לעורר את האדם לחשבון הנפש ולניצול ימי חייו אי לזאת אומר המהרח"ו שמצוה זו להנאתו של האדם נועדה.

אנכי מצוה אתכם "היום":

ואפשר להוסיף ולבאר כי עצת חז"ל כמו עצת התורה אשר מצוה בפרשת קריאת שמע אשר אנכי מצוה אתכם "היום" וכן ראה אנכי נותן לפניכם "היום" מהו ענין ההגדשה של "היום" וכי רק יום אחד האדם מצווה והלא חייב כל ימיו?

מעשה שהיה:

וביאור הענין על פי מעשה המפורסם עם חכם שנתן עצה לעם הארץ להתגבר על יצרו שיחשוב תמיד שהוא יהודי יחיד ורק מצוה יחידה ורק יום יחיד ועל ידי זה יתגבר על יצרו, אולם לא הבין כונת הרב וחשב שלאחר קיום מצוה אחת נפטר מכל המצוות ואף גם זאת רק יום אחד, ושהוא יהודי אחד והשאר גויים ולכן הרשה לעצמו לגזול מהקונה שבא אליו באותו יום ובהיותו והיה זקן רימה אותו בכסף וגם בכמות הסחורה בחושו שהשאר גויים, ואכן בצהרי היום חזר לביתו לאכול ואשתו ביקשה ממנו ליטול ידיים והשיב כי הוא פטור ולא נטל ולא בירך ואשתו כעסה עליו וחשבה שנטרפה עליו דעתו, אך הוא בשלו כי החכם אמר לו כך, בעודן מתווכחים דופק הזקן על דלתו וצועק עליו כיצד הוא גזל אותו, והשיבו כי גזל הגוי מותר, תיכף רצו כולם לחכם כיצד אמר לו כך, אולם ביאר לו החכם שזו עצה לחשוב כן בכדי שלא יתן ליצרו לדחות קיום המצוה בטענות שיש אחרים שיעשו או שיש עוד מצוות או שיש עוד ימים, מאחר וכשאתם חושב רק על אותו יום ורק על אותה מצוה ושרק הוא יכול לקיים הרי בקלות גובר על יצרו ומנצחו וכן על זה הדרך יכול להמשיך לעלות במעלות התורה והיראה והוא הוא ענין הספירה לחשוב על כל יום בנפרד ולערוך חשבון הנפש במה ניצל אותו יום.

"עריך הזמן בעבודת ה'":

דברים פרק ד (ח) וימי גוי גדול אשר לו חקים ומשפטים צדיקים ככל התורה הזאת אשר אנכי נתן לפניכם היום: (ט) רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך:

והקשה הח"ח מדוע כתוב כל ימי חייך, הרי מספיק כל חייך?

ומתרץ שרצון התורה ללמדנו שקצבת האדם היא לפי ימים ולא לפי שנים, אי לזאת חובת היום אינה יכולה להיות מחר מאחר וכל יום יש לו מחוייבות בפני עצמו, וכן בהשגת האדם כל יום דבר חדש.

מעשה עם החפץ חיים:

וכמעשה המסופר על הח"ח כאשר ראש הישיבה הגרנ"ט היה חולה אנוש ומרוב אהבת התלמידים את הראש ישיבה התפללו עליו וחשבו במה אפשר לעזור לו, והנה הבריק רעיון נפלא אחד התלמידים לעשות גמ"ח חיים הכונה כל מי שמוכן לתרום לטובת הראש ישיבה זמן מחייו ועל ידי זה יתפללו שהקב"ה יוסיף את הזמן שהצטבר לראש ישיבה, ואכן הרעיון תפס והתחילו כל התלמידים לתרום יום או יומים או שבוע או חודש וכדומא, לאחר שגמרו החליטו להיכנס לחפץ חיים שיצטרף למבצע ההתרמה, שמע את הרעיון החפץ חיים ונדהם ישב וחשב כמה דקות כמובן שהתלמידים לא הבינו האם חושב כמה לתרום או שאינו חפץ לתרום, ואז פתח את פיו ואמר בקשה קשה עד מאוד ביקשתם ולא מפני שאיני מעריך את הראש ישיבה אדרבא ההפך ולכן חשבתי הרבה והחלטתי לתרום עשר דקות בכדי לא לאכזב אתכם, כמובן שהתפלאו על תרומתו ולכן המשיך והסביר כי אתם צריכים לדעת כי חיי האדם קצובים לו בדיוק לרגעיו כפי תכליתו לתקן נשמתו בעוה"ז ואין מושג שיש אפילו רגע אחד מיותר בחיים, ולכן כיצד אתרום הרי אני ימעול בתפקידי ובשלחותי לעולם דבר שאינו ברשותי ולכן היה קשה עלי להשיב לכם ורק לאחר התחשבות בכם שלא תשברו החלטתי לסבול ולוותר על עשר דקות, תיכף לאחר ששמעו הדברים כמובן ביטלו את כל הרעיון מאחר והבינו שטעו.

מעשה עם הגר"א:

מסופר על הגר"א בספר תולדות הגר"א {לנדוי} מסורות רבות בידינו על שקידתו העצומה אם ביטל רגע מן התורה היה רושם זאת על פנקסו ובסוף השנה בערב יום הכפורים היה נוטל את פנקסו ומחשב את חשבון הרגעים שאבדו לו בדרך זו במשך כל השנה תוך בכי ווידי על עוון ביטול תורה מעולם נמסר במקור זה לא נצטרפו כל אותם הרגעים של ביטול תורה בשנה אחת לשלש שעות.

הרב הראשי הרב מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, ת"ת דרך המלך,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

כאשר באה אליו אחותו לאחר תקופה ממושכת של חמשים שנה בקירוב שלא נפגשו יצא מחדרו וקיבל אותה בסבר פנים יפות אף בירך ברכת מחיה המתים כדן וכהלכה שאל לשלומה ולשלום משפחתה ומיד חזר ללימודיו ואמר לה ראי נא אחותי הסביר לה ברוב ענווה שערותי הלבינו ויש לראות בכך בבחינת התראה מבית דין של מעלה שקצי קרוב ובעולם העליון אדרש לתת השבון על כל מעשי אם טובים ואם רעים כיצד אוכל איפה לבלות את הזמן בדברי רשות בעוד הרגעים השמורים לי בימי חלדי ספורים הם, אחותו הבינה לרוחו ופנתה להדר הרבנית ואילו הגר"א עצמו המשיך בלימודיו.

סוד ספירת העומר:

אף לפי הסוד ענין מיוחד יש בשבעה השבועות שסופרים שהם כנגד שבעה ספירות חג"ת נהי"ם (חסד – גבורה – תפארת – נצח – הוד – יסוד – מלכות) כל שבוע מתקן ספירה אחת שהוא צינור שפע לעולם, אשר קלקל ע"י מעשיו וחטאיו וכל שבוע מורכב משבעה ימים, מפני שכל ספירה מורכבת מכל הספירות, ולכן כל שבוע מתקנים קלקול ספירה אחת בבחינת כל הספירות וממילא כל יום מתקנים את ספירת השבוע בבחינת ספירה אחרת שהם כל ספירה בשבע הספירות, ובזה אגב יובן מה שכתוב בסידורים בשבוע ראשון ספירת החסד ומתחילים לתקן ביום הראשון את החסד בספירת החסד, וביום השני את הגבורה בחסד, וביום השלישי את התפארת בחסד, וביום הרביעי את הנצח בחסד, וביום המחישי את ההוד בחסד, וביום השישי את היסוד בחסד, וביום השביעי את המלכות בספירת החסד, ונמצא שבמשך השבוע תוקנה מידת החסד בשבעה סוגי הספירות שיש במשך השבעה שבועות, וכן שבוע השני מתקנים את ספירת הגבורה בשבע סוגי הספירות, וכן ביתר השבועות עד השבוע השביעי שעי"ז יתוקנו אשר קלקלנו בשבע הספירות. ובליל שבועות מתקנים את שלש הספירות הנוספות ועי"ז זוכה האדם להיות מוכשר וראוי לקבלת תורה.

ונמצא לפי הנ"ל הרי כל יום יש בו תיקון מיוחד שאין בחבירו, ומכאן עליו להתבונן במעלת ימי ספירת העומר שהם מיוחדים וברי השפעה שנתית על האדם וכפי שיתקן עצמו בימים אלו וישפר לימודו ומעשיו ותפילתו כן יהיה למשך השנה. ולאור זאת מובן שהזהר מכתיר את מי שסופר העומר "מרי דחושבנא" והיינו בעל חשבון הנפש אם באמת יחשוב בכל יום כנ"ל.

מוסר השכל:

עלה בידנו ללמוד את הפתגם המפורסם באנגלית זמן זה כסף {טיים איז מני} שחובה על כל אדם לספור את הימים ולהתבונן מה ניצל ומה יכול עוד לנצל כי חבל על כל יום ועל כל רגע בחיים וזהו תוכן ספירת העומר להיות רואה חשבון לחיים שלו ולעשות בדק בית בכל יום או שבוע וחודש ושנה בכדי שיתעורר לנצל את שנות חייו בצורה הטובה אמן.

בידידות ואהבה
מרדכי מלכא